

Wczesne planowanie

Wczesne planowanie może znacznie ułatwić zorganizowanie spraw finansowych i prawnych, zarówno chorym na demencję, jak też ich rodzinie i opiekunom. Ten arkusz informacyjny podaje sposoby planowania na przyszłość i zawiera listę osób oraz organizacji, które mogą w tym pomóc.

Demencja może mieć różny wpływ na różne osoby. Jedna osoba może w początkowej fazie choroby zacząć tracić zdolności radzenia sobie z finansami i podejmowania decyzji w biznesie, zaś kto inny może zachować te umiejętności znacznie dłużej.

Jednak wcześniej, czy później możliwości chorego na demencję ulegają ograniczeniu i może on nie być w stanie podejmować samodzielnych decyzji dotyczących własnych spraw finansowych i prawnych.

Planowanie przyszłości

Planowanie na przyszłość może ułatwić rodzinie i opiekunom osoby cierpiącej na demencję zorganizowanie jej spraw. Może to również oznaczać, że osoba ta może uczestniczyć w planowaniu i upewnić się, że jej życzenia będą spełnione zgodnie z jej wolą.

W miarę możliwości, dobrze postarać się o poradę, gdy osoba chora na demencję jest jeszcze w stanie wziąć udział w dyskusji i nadal posiada zdolność prawną do podpisywania dokumentów.

Sprawy finansowe

Jeśli konto bankowe jest wspólne z partnerem, partner osoby cierpiącej na demencję może korzystać z konta bez wprowadzania zmian. Problemy mogą się pojawić, gdy osoba chora na demencję korzysta z konta w nieodpowiedni sposób lub konto jest tylko na jej nazwisko. Aby uniknąć tego typu sytuacji, osoba ta, gdy jeszcze ma zdolność prawną, może udzielić upoważnienia drugiej osobie, zezwalając jej na korzystanie z konta. Należy pamiętać, że upoważnienie to traci ważność z chwilą utraty zdolności prawnej osoby, która je podpisała. Jeśli podopieczny nie wyraża zgody na wprowadzenie zmian, może okazać się pomocna rozmowa na temat możliwego rozwiązania z dyrektorem banku.

Planowanie na przyszłość może oznaczać:

- Załatwienie wspólnych podpisów na kontach bankowych
- Przedyskutowanie przyszłych spraw finansowych z doradcą finansowym
- Zorganizowanie sposobów i terminów, kiedy osoba cierpiąca na demencję będzie mogła mieć dostęp do swoich funduszy

Kto może pomóc?

- Dyrektor banku
- Doradca finansowy z uprawnieniami
- Prawnik
- Stowarzyszenie Alzheimer (Alzheimer's Australia)

Stałe pełnomocnictwo (Enduring Power of Attorney)

W większości stanów i terytoriów australijskich można podpisać dokument zwany stałym pełnomocnictwem, wtedy gdy osoba udzielająca pełnomocnictwa posiada zdolność prawną w momencie podpisywania go. Stałe pełnomocnictwo jest porozumieniem prawnym, na mocy którego nominowana osoba, upoważniona zostaje do zarządzania sprawami finansowymi innej osoby, gdyby nie była ona w stanie sama nimi zarządzać. Wiele osób posiada podpisane stałe pełnomocnictwo niezależnie od jakichkolwiek chorób.

Można także podpisać zwykłe lub ogólne pełnomocnictwo (General Power of Attorney), lecz jest ono ważne tylko dotąd, dokąd udzielająca go osoba ma zdolność prawną. Stałe pełnomocnictwo, jeśli nie zostanie odwołane, posiada moc prawną do śmierci udzielającej jej osoby.

Jedną z zalet stałego pełnomocnictwa jest to, że pozwala to osobie cierpiącej na demencję wybrać kogoś, kto będzie występował w jej imieniu w sprawach prawnych i finansowych wówczas, gdy ona sama nie będzie w stanie tego robić.

Planowanie na przyszłość może oznaczać:

- Postaranie się aby osoba cierpiąca na demencję miała możliwość wzięcia pod uwagę podpisania stałego pełnomocnictwa, jeśli go jeszcze nie ma, jak najszybciej po rozpoznaniu choroby, dopóki jest jeszcze w stanie to uczynić.
- Postaranie się aby rodzina i opiekunowie również mieli stałe pełnomocnictwa, aby mieli pewność, że ich sprawy będą dobrze prowadzone w razie, gdyby sami utracili zdolność zarządzania nimi.
- Postaranie się o kopię pełnomocnictwa stałego, i pamiętanie gdzie jest przechowywane.

Kto może pomóc?

- Doradca prawny
- Stowarzyszenie lub Instytut Prawa (The Law Society lub Institute), Biuro Pomocy Prawnej (Legal Aid)
- Rzecznik Interesów Społecznych lub Kurator Społeczny (The Public Advocate lub Public Guardian)
- Stowarzyszenie Alzheimer

Testament (Wills)

Testament zawiera instrukcje na temat podziału majątku osoby zmarłej. Testament posiada moc prawną tylko w przypadku, gdy osoba, która go sporządziła rozumie jego znaczenie. Jest więc ważne, żeby osoba cierpiąca na demencję pragnąca sporządzić testament lub go uaktualnić, zrobiła to, gdy posiada zdolność prawną podpisywania dokumentów.

Planowanie na przyszłość może oznaczać:

- Posiadanie aktualnego testamentu
- Orientowanie się gdzie przechowywany jest testament i kto jest jego wykonawcą

Kto może pomóc?

- Doradca prawny
- Stowarzyszenie lub Instytut Prawa (The Law Society lub Institute), Biuro Pomocy Prawnej (Legal Aid)
- Stowarzyszenie Alzheimer

Decyzje dotyczące leczenia

Jeśli jakaś osoba utraci zdolność podejmowania decyzji w sprawach swego leczenia, ktoś inny musi je podejmować za nią. W większości stanów i terytoriów można mianować kogoś zaufanego aby podejmował te decyzje. Jeśli te sprawy nie zostały wcześniej ustalone, prawo w każdym stanie i terytorium zezwala, aby specjalny sąd mianował kogoś do podejmowania tych decyzji.

Istnieją dwie możliwości planowania przyszłej opieki medycznej:

- Pełnomocnictwo stałe uwzględniające sprawy opieki medycznej. Pozwala ono na mianowanie osoby, która w Państwa zastępstwie będzie podejmowała decyzje związane z waszym leczeniem.
- Rozporządzenie na przyszłość, które jest dokumentem pisemnym, wyrażającym wolę osoby go sporządzającej co do opieki medycznej.

Różne nazwy mogą być używane w niektórych stanach i terytoriach, lecz cel tego dokumentu jest właściwie ten sam.

Planowanie na przyszłość może oznaczać:

- Sprawienie, aby osoba cierpiąca na demencję miała stałe pełnomocnictwo pokrywające sprawy opieki medycznej, lub 'rozporządzenie na przyszłość'
- Posiadanie kopii dokumentu i pamiętanie gdzie jest przechowywany.

Kto może pomóc?

- Doradca prawny
- Stowarzyszenie lub Instytut Prawa (The Law Society lub Institute), Biuro Pomocy Prawnej (Legal Aid)
- Rzecznik Interesów Społecznych lub Kurator Społeczny (The Public Advocate lub Public Guardian)
- Stowarzyszenie Alzheimer

Kurator i zarządca (Guardianship and Administration)

W większości stanów i terytoriów działają Rady lub Trybunały Nadzoru Kuratorskiego, których zadaniem jest ustanawianie kuratora lub zarządcy dla osób, które nie są w stanie podejmować samodzielnych decyzji. Jeśli zaistnieją problemy z załatwianiem spraw osoby cierpiącej na demencję lub powstaje konflikt dotyczący dobra tej osoby, może być konieczne wzięcie pod uwagę złożenie wniosku o ustanowienie kuratora lub zarządcy.

Można skontaktować się ze Stowarzyszeniem Alzheimer i porozmawiać o tym, czy potrzebne jest wystąpienie o mianowanie kuratora lub zarządcy, i jak to zrobić.

Blizsze informacje

Australijskie Stowarzyszenie Alzheimer (Alzheimer Australia) służy wsparciem, informacją, szkoleniem i doradztwem. Prosimy skontaktować się z ogólnaustralijską telefoniczną linią pomocy w sprawach dotyczących demencji – National Dementia Helpline **1800 100 500**

Blizsze informacje można uzyskać i znaleźć inne arkusze informacyjne (Help Sheets) na naszej stronie fightdementia.org.au